

12.05–12.25

Monika Opalińska (Instytut Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego)
Tropem XI-wiecznego psalterza: fragmenty angielskiego rękopisu
w księgozbiornie elbląskiego erudyty

12.25–12.45

Arkadiusz Wagner (Wydział Filozofii i Nauk Społecznych UMK
w Toruniu) Wypreparowane – wycięte – sprzedane. Uwagi na temat
fragmentów kodeksów średniowiecznych na rynku antykwarecznym

Dyskusja do 13.30

Przerwa obiadowa do 14.30

Blok VII: FRAGMENTARIA: DESCRIPTIO

Jak opisywać średniowieczne fragmenty?

prowadzenie: **Jerzy Kaliszuk**

Przedmiotem dyskusji będą problemy metodologiczne
związane z badaniami wykorzystanych w procesie introligatorskim
fragmentów z rękopisów średniowiecznych. Jako specjaliści reprezentujący
kilka dyscyplin naukowych, postrzegamy średniowieczną „makulaturę”
z różnych perspektyw badawczych, czego skutkiem są
zróznicowane pod względem kwestionariusza opisy samych zabytków.

Celem panelu jest wymiana doświadczeń w zakresie
opisywania tych fragmentów, będziemy również próbowali znaleźć
wspólne elementy formularza, tak aby w niedalekiej przyszłości
podjąć próbę wypracowania spójnego formularza badawczego,
który zaspokoiliby oczekiwania kodykologów, tegumentologów
lub literaturoznawców – wszystkich badaczy dawnej książki.

14.30–14.45

Mieczysław Mejor (Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie)
Makulaturyzacja – termin konieczny w badaniach dawnej książki
(komunikat)

14.45–15.30

Ewa Chlebus (Biblioteka Elbląska)
Kłopotliwa makulatura – fragmenty in situ okiem tegumentologa

Fragmentologiczny okrągły stół

panel dyskusyjny
z udziałem Gości
i Uczestników konferencji

15.30–17.15

Przy okrągłym stole zasiadają:
Ewa Chlebus, Jakub Łukaszewski,
Mieczysław Mejor, Wojciech Mrozowicz,
Jacek Soszyński, Arkadiusz Wagner

Podsumowanie i zamknięcie obrad

17.15

MIEJSCE OBRAD

Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu
ul. Gagarina 13
Sala audytoryjna (parter)

Komitet naukowy

Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu:
dr Krzysztof Nierzwicki
dr Marta Czyżak

Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu:
dr hab. Monika Jakubek-Raczkowska, prof. UMK
dr Jolanta Czuczko

Instytut Historii Nauki PAN
Pracownia Wiedzy o Dawnej Książce
dr hab. Jacek Soszyński, prof. PAN
dr hab. Jerzy Kaliszuk, prof. PAN
dr Mateusz Marszałkowski

Sekretarz konferencji
Lena Rydelska

TEXTUS ET PICTURA IV

Średniowieczny
kodeks rękopiśmienny
w aspekcie historycznego trwania

Ogólnopolska konferencja naukowa
zorganizowana
przez Bibliotekę Uniwersytecką
i Wydział Sztuk Pięknych
UMK w Toruniu
oraz Instytut Historii Nauki PAN

TORUŃ
24-25 listopada 2022

Rozpoczęcie konferencji
9.30

Powitania:
Krzysztof Nierzwicki, Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu
Joanna Kucharzewska, Dziekan Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu
Wprowadzenie do przedmiotu i struktury obrad:
Monika Jakubek-Raczkowska

Blok I: CONTINUATIO ET INNOVATIO
Drugie życie kodeksu
prowadzenie: **Joanna Kucharzewska**

10.00–10.30 Wykład wprowadzający
Jerzy Kaliszuk (Instytut Historii Nauki PAN w Warszawie)
Drugie życie rękopisu: zamiast wprowadzenia

10.30–10.50
Małgorzata Pronobis-Brzezińska (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu) Przekształcenia kodeksów średniowiecznych – refleksja konserwatorska

10.50–11.10
Alicja Szulc (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu)
Zbiór średniowiecznych fragmentów muzycznych Adolfa Chybińskiego. Przyczynek do polskiego „kolekcjonerstwa” naukowego przełomu XIX i XX wieku
Dyskusja do 11.45
Przerwa do 12.15

Blok II: TRANSFORMATIO
Kodeksy rękopiśmienne w aspekcie przekształceń i użytkowania
prowadzenie: **Michał Woźniak**

12.15–12.35
Adrien Quéret-Podesta (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie)
Od Łaby do Wełtawy. O losach i użytkowaniu rękopisu tzw. *Annales Magdeburgenses Brevissimi* (Vyssi Brod, Klášterni Knihovna, ms. XXVIII)

12.35–12.55
Piotr Oliński (Wydział Nauk Historycznych UMK w Toruniu)
Kilka uwag o historii tzw. kodeksu kołbackiego z XII w.

12.55–13.15
Arkadiusz Adamczuk (Biblioteka Uniwersytecka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego)

„Istnieją też bezwstydni młodzi ludzie, którym szczególnie należałoby zakazać dotykania się książki [...] gdzie dawniej szeroki był margines naokoło tekstu, widać obecnie potworny alfabet albo jakąś inną bezwstydną, tak, jak przedstawia się ich wyobraźni...”. Wtórne modyfikacje ilustracji książkowych w średniowieczu i czasach wczesnonowożytnych na wybranych przykładach

Dyskusja do 13.45
Przerwa obiadowa do 15.00

Blok III: MUSICA

Kodeksy muzyczne - aktualizacje i przekształcenia
prowadzenie: **Monika Jakubek-Raczkowska**

15.00–15.20
Irina Chachulska (Instytut Sztuki PAN w Warszawie)
„Nieznane” lubiąskie zabytki muzyczne z XIII wieku

15.20–15.40
Dominika Grabiec (Instytut Sztuki PAN w Warszawie)
Długie życie dominikańskiego Graduału sygn. 1L z Archiwum Polskiej Prowincji oo. Dominikanów w Krakowie

15.40–16.00
Mateusz Marszałkowski (Instytut Historii Nauki PAN w Warszawie)
Piotr Ziółkowski (Instytut Sztuki PAN w Warszawie)
Antyfonarz Akc. 7889 z Biblioteki Gdańskiej PAN i jego związek z pelplińskim graduałem L2

Dyskusja 16.00–16.30
Przerwa do 17.00

Blok IV: LIBRARIA

Ze studiów nad księgozbiorem pelplińskim (sekcja studencka)
prowadzenie: **Juliusz Raczkowski**

17.00–17.10
Anna Putkowska (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu)
Antyfonarz L22 z dziedzictwa norbertanek z Żukowa (komunikat)

17.10–17.20
Justyna Wojnowska (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu)
Dwa tomy Biblii 10(12) i 11(25) z fondu uposażeniowego cystersów pelplińskich (komunikat)

17.20–17.30
Weronika Brączkowska (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu)
Medyczny manuskrypt 43(79) z biblioteki cystersów pelplińskich (komunikat)

17.30–17.40
Monika Żyłka (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu)
Francuski kodeks *Summa Confessorum* 29(15) z biblioteki cystersów pelplińskich (komunikat)

Dyskusja do 18.00
Przerwa do 18.15

WYKŁAD WIECZORNY: LIBRARIA
18.15–19.45

Wojciech Mrozowicz

(Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego),
Liber Carthusiensium prope Legnicz, quem [...] attulerunt primi patres, qui venerunt ab Erfordia. O drugim i kolejnych życiach rękopisów (z wykorzystaniem zbiorów wrocławskiej *Almae matris*)
Wprowadzenie: **Marta Czyżak**

Blok V: TEXTUS ET PICTURA

Kodeks rękopiśmienny jako nośnik tekstu i obrazu
prowadzenie: **Krzysztof Nierzwicki**

9.00–9.20
Czesław Grajewski (Instytut Historii Sztuki UKSW w Warszawie)
Dychotomia oficjów o św. Katarzynie Aleksandryjskiej w źródłach krzyżackich

9.20–9.40
Tomasz Walczak (Instytut Historii PAN, Szkoła Doktorska Anthropos IPAN w Krakowie)
Transmisja i funkcje *Katalogu biskupów wrocławskich* Jana Długosza w XV–XVIII w.

9.40–10.00
Justyna Łuczyńska-Bystrowska (Muzeum Książąt Czartoryskich MNK / Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)
Dlaczego nuncjusz papieski chciał oszukać polskiego króla? Czyli o XVII-wiecznych przekształceniach brewiarza Ms. Czart. 1211 IV w Bibliotece Książąt Czartoryskich (MNK)

10.00–10.20
Bożena Grabowska (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków Delegatura w Gorzowie Wlkp.)
Średniowieczna inskrypcja z murowanej przegrody prezbiterium kościoła poklasztornego w Gościkowie-Paradyżu

Dyskusja do 10.50
Przerwa do 11.15

Blok VI: FRAGMENTARIA
„Makulatura” oprawa
jako przedmiot badań i ochrony konserwatorskiej
prowadzenie: **Jolanta Czuczko**

11.15–11.30
Paulina Pludra-Żuk (Instytut Historii Nauki PAN w Warszawie)
Fragmenty rękopisów średniowiecznych z terenu Prus – podsumowanie projektu (komunikat)

11.30–11.45
Marta Czyżak (Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu)
Fragmenty rękopisów średniowiecznych z terenu Prus – tytuły, proveniencje (komunikat)

11.45–12.05
Dorota Jutrzenka-Supryn (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu), **Ewa Chlebus** (Biblioteka Elbląska), **Joanna Sroka** (Biblioteka Elbląska)
„Archeologia księgozbioru”. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość rękopisów z makulatury oprawnej na wybranych przykładach z księgozbioru zabytkowego Biblioteki Elbląskiej

